

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра риторики и методики преподавания языка и литературы

Аннотация к дипломной работе

ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ
УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА В V–IX КЛАССАХ

ШУМЕЙКО Александра Руслановна

Научный руководитель:
доцент С.А. Шантарович

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

Структура и объем дипломной работы: дипломная работа состоит из введения, рефератов на трех языках, трех глав, заключения, списка использованных источников. Объем дипломной работы составляет 51 страницу, 28 использованных источников.

Ключевые слова: СОЦИОКУЛЬТУРНАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ, СОЦИОКУЛЬТУРНЫЙ ПОДХОД, РЕЧЕВЫЕ ЖАНРЫ, ТЕКСТ ЭКСКУРСИИ.

Текст реферата:

Объект исследования: процесс обучения русскому языку, развитие социокультурной компетентности учащихся V–IX классов в учреждениях общего среднего образования.

Предмет исследования: методика обучения и формирования социокультурной компетенции учащихся V–IX классов на уроках русского языка.

Цель исследования: выявить и описать основные методические приемы, используемые в работе для развития социокультурной компетенции.

Методы исследования: теоретический анализ методической литературы по теме исследования, лингвостилистический анализ текста экскурсии как одного из речевых жанров, статистический метод, метод моделирования.

Полученные результаты и их новизна: на основе анализа методической литературы по теме исследования и учебных пособий разработаны современные подходы к формированию социокультурной компетенции у учащихся на уроках русского языка в 5-9 классах. Научная новизна работы заключается в предложенных упражнениях и формах работы, которые могут быть применены на уроках в тех разделах, где не хватает заданий, направленных на развитие и формирование социокультурной компетенции.

Достоверность материалов и результатов дипломного исследования подтверждена использованием теоретических методов изучения источниковой базы, представлением результатов дипломного исследования на 82-й научной конференции студентов и аспирантов филологического факультета Белорусского государственного университета, а также актом о внедрении разработанных методических материалов в педагогическую практику учителей русского языка и литературы ГУО «Средняя школа № 197 г. Минска имени Героев 120-й дивизии».

Область возможного практического применения: результаты дипломного исследования могут быть использованы на уроках русского языка в учреждениях общего среднего и среднего специального образования.

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём дыпломнай работы: дыпломнае даследаванне складаецца з уводзінаў, рэфератаў на трох мовах, трох глаў, заключэння, спіса выкарастаных крыніц. Аб'ём дыпломнай працы складае 51 старонку, 28 выкарыстаных крыніц.

Ключавыя словы: САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАЯ КАМПЕТЭНЦЫЯ, САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНЫ ПАДЫХОД, МАЎЛЕНЧЫЯ ЖАНРЫ, ТЭКСТ ЭКСКУРСІІ.

Тэкст рэферата:

Аб'ект даследавання: працэс выкладання рускай мовы, развіццё сацыяльна-культурнай кампетэнцыі вучняў V–IX класаў ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі.

Прадмет даследавання: метадалогія навучання і фарміраванне сацыяльна-культурнай кампетэнцыі вучняў V–IX класаў на ўроках рускай мовы.

Мэта даследавання: выявіць і апісаць асноўныя метадалагічныя прыёмы, якія выкарыстоўваюцца для працы па фарміраванні сацыяльна-культурнай кампетэнцыі.

Метады даследавання: тэарэтычны аналіз метадалагічнай літаратуры па тэме даследавання, лінгва-стылістычны аналіз тэксту экскурсіі як разнастайнасці маўленчых жанраў, статыстычны метада, метада мадэлявання.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: на аснове аналізу метадалагічнай літаратуры па тэме даследавання і падручнікаў распрацаваны сучасныя падыходы да фарміравання сацыяльна-культурнай кампетэнцыі ў вучняў на ўроках рускай мовы ў 5–9 класах. Навуковая навізна працы заключана ў прапанаваных практыкаваннях і формах працы, якія могуць быць ужыты на ўроках у тых секцыях, дзе адмечана недастатковая колькасць заданняў, накіраваных на развіццё сацыяльна-культурнай кампетэнцыі.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы пацвярджаецца выкарыстаннем тэарэтычных метадаў вывучэння крыніцавай базы, прэзентацыяй вынікаў дыпломнага даследавання на 82-й навуковай канферэнцыі студэнтаў і аспірантаў філалагічнага факультэта БДУ, а таксама актам аб укараненні распрацаваных метадычных матэрыялаў у педагагічную практыку выкладчыкаў рускай мовы і літаратуры ДУА "Сярэдняя школа №197 г. Мінска імя Герояў 120-й дывізіі".

Вобласць магчымага практычнага прымянення: вынікі дыпломнага даследавання могуць быць выкарыстаны на ўроках рускай мовы ва ўстановах агульнай сярэдняй і сярэдняй спецыяльнай адукацыі.

ABSTRACT

Structure and scope of diploma work: the thesis consists of an introduction, an abstract in three languages, three chapters, a conclusion, a list of references. The volume of the diploma work is 51 pages, 28 sources used.

Keywords: SOCIO-CULTURAL COMPETENCE, SOCIO-CULTURAL APPROACH, SPEECH GENRES, TEXT OF THE EXCURSION.

Summary text:

The object of the research is the process of teaching the Russian language, the development of socio-cultural competence of students in grades V - IX in general secondary education institutions.

The subject of the research is the methodology of teaching and the formation of socio-cultural competence of students in grades V - IX in the lessons of the Russian language.

The purpose of the research: to identify and describe the main methodological techniques used to work on the formation of socio-cultural competence.

Methods of the research: theoretical analysis of methodological literature on the topic of research, linguo-stylistic analysis of the text of the excursion as a variety of speech genres, statistical method, modeling method.

The results of the work and their novelty: based on the analysis of methodological literature on the topic of the study and textbooks, modern approaches to the formation of socio-cultural competence in students in Russian language lessons in grades 5–9 have been developed. The scientific novelty of the work lies in the proposed exercises and forms of work that can be applied in the lessons in those sections where there is an insufficient number of tasks, developing socio-cultural competence.

Authenticity of the materials and results of the diploma work is confirmed by the use of theoretical methods of studying the source base, the presentation of the results of the diploma research at the 82nd scientific conference of students and postgraduates of the BSU Faculty of Philology, as well as the act on the implementation of the developed methodological materials in the pedagogical practice of teachers of the Russian language and literature of the State Educational Institution "Secondary School № 197 of Minsk named after the Heroes of the 120th Division".

Recommendation on the usage: the results of the diploma research can be used in Russian language lessons in institutions of general secondary and secondary specialized education.